

A School Administration Model Emphasizing the Influence of Collaboration for Implementing Safety Practices in the Areas of Accidents, Disasters, Sexual Abuse, Violence, and Drug Abuse under the Office of the Basic Education Commission

Naitawan Kumhom^{1*}

¹ Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College

* Corresponding author. E-mail: ntawan@hotmail.com

Abstract

The research aimed to: 1) study the factors and components of a school administration model that emphasized the influence of collaboration in implementing safety measures regarding accidents, hazards, sexual abuse, violence, and substance abuse under the Office of the Basic Education Commission; 2) develop a school administration model that emphasized the influence of collaboration in implementing safety measures regarding accidents, hazards, sexual abuse, violence, and substance abuse under the Office of the Basic Education Commission; and 3) evaluate the school administration model that emphasized the influence of collaboration in implementing safety measures regarding accidents, hazards, sexual abuse, violence, and substance abuse under the Office of the Basic Education Commission. The sample consisted of 500 participants, including 233 school directors, 34 guidance teachers, and 233 parents of students, selected through a multistage random sampling method. The research instruments included semi-structured interviews, questionnaires, and model evaluation forms. Data were analyzed through content analysis, repeated analysis, inductive conclusion analysis, and statistics including frequency, percentage, median, interquartile range, component analysis, stepwise multiple regression, and classification. The results revealed that: 1) The school administration model that emphasized the influence of collaboration in implementing safety measures regarding accidents, hazards, sexual abuse, violence, and substance abuse under the Office of the Basic Education Commission consisted of 50 indicators and 7 components: education policy management, contemporary innovation technology and online media, collaboration and work processes, application of theoretical knowledge into practice, internal and external ecology, accident and hazard prevention practices, and social practices. 2) The developed school administration model emphasized collaboration in the form of partnerships and network participation according to participants' capacities and community role models, which included principles of collaboration, goals or objectives, organizational structure, collaborative activities, monitoring and evaluation, success indicators, and reflection. Supporting factors for success included coordination of collaboration, understanding of educational policies, utilization of contemporary innovation technology and online media, and understanding of students' internal and external ecology. 3) The evaluation of the school administration model that emphasized collaboration in implementing safety measures regarding accidents, hazards, sexual abuse, violence, and substance abuse under the Office of the Basic Education Commission was rated at a very good level, with a mean score of 4.57. Input factors, methods, and practitioners' roles were found appropriate, the activity implementation processes were clear, and the model was feasible for successful outcomes.

Keywords: School Administration, Safety, Network Collaboration, Student Support System, Model Evaluation

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในตะวัน กำหอม^{1*}

1 คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

* Corresponding author. E-mail: ntawan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 233 คน ครูแนะแนว 34 คน และผู้ปกครองนักเรียน 233 คน รวม 500 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบประเมินรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ วิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์แบบซ้ำแล้วซ้ำเล่า การวิเคราะห์ข้อสรุปแบบอุปนัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัธยฐาน พิสัย ระหว่างควอไทล์ การวิเคราะห์องค์ประกอบ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการจัดหมวดหมู่ ผลวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 50 ตัวชี้วัด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ร่วมสมัย และสื่อออนไลน์ ด้านความร่วมมือและกระบวนการทำงาน ด้านการนำความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ด้านนิเวศวิทยาภายในและภายนอก ด้านแนวปฏิบัติการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านแนวปฏิบัติจากสังคม 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบความร่วมมือที่สร้างขึ้นเป็นแบบพันธมิตรและการมีส่วนร่วมเครือข่ายตามความสามารถของตนและจากบุคคลต้นแบบในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย หลักการความร่วมมือ เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ โครงสร้างการทำงาน กิจกรรมบนความร่วมมือ การติดตามประเมินผล ตัวชี้วัดความสำเร็จ การสะท้อนผล และมีปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ คือ การประสานความร่วมมือ การทำความเข้าใจนโยบายทางการศึกษา การนำเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ร่วมสมัย และสื่อออนไลน์ การเข้าใจนิเวศวิทยาภายในและภายนอกตัวนักเรียน 3) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ปัจจัยนำเข้า วิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติมีความเหมาะสม มีกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมที่มีความชัดเจน มีความเป็นไปได้ที่จะทำงานสำเร็จ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ความปลอดภัย, ความร่วมมือเครือข่าย, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, การประเมินรูปแบบ

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนชาวไทยที่รัฐต้องจัดให้ได้รับอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพในทุกช่วงวัย เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้ครบทุกมิติ ทั้งด้านความรู้ ความคิด คุณลักษณะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (พ.ศ. 2553) กำหนดให้การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งเสริมสร้างทักษะชีวิต การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในศตวรรษที่ 21 สังคมโลกเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ส่งผลให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พรพจน์ ไสภา, 2566) อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาไทยยังคงประสบปัญหาในด้านคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นช่วงวัยสำคัญของการสร้างรากฐานความรู้และพฤติกรรมที่ปลอดภัยต่อชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

ในปัจจุบัน เด็กและเยาวชนไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงหลายด้าน ทั้งอุบัติเหตุในสถานศึกษา ภัยพิบัติทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การล่อลวงละเมิดทางเพศ ความรุนแรง และการใช้สารเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะทางกาย จิตใจ และสังคมของผู้เรียน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560) ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการสร้างระบบบริหารจัดการสถานศึกษาที่เข้มแข็ง มีการป้องกัน แก้ไข และดูแลความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่ปลอดภัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะหน่วยงานหลักด้านการจัดการศึกษาต้องรับมือกับปัญหาความซับซ้อนของบริบททางสังคม เช่น ความหนาแน่นของประชากร การจราจร อาชญากรรม และภัยจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ดังนั้น การสร้าง “ระบบความร่วมมือในการบริหารจัดการความปลอดภัย” จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยยกระดับประสิทธิภาพของการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว แนวคิด “การบริหารแบบมีส่วนร่วม” จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ เพราะเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรับผิดชอบร่วมกันต่อความปลอดภัยของทุกคนในสถานศึกษา การบริหารเชิงความร่วมมือไม่เพียงช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีในองค์กร แต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้มาตรการด้านความปลอดภัยสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2559)

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่อลวงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นแนวทางเชิงปฏิบัติที่ช่วยให้สถานศึกษาภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถดำเนินงานด้านความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต ความมั่นคงทางจิตใจ และความปลอดภัยของผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสาน ตามแนวทางของ Creswell (2012) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการรายกรณีศึกษา ตามแนวคิดของ Cohen, Manion, และ Morrison (2011) ภายใต้กระบวนการค้นหาคำตอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ กระบวนการเก็บรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งทำความเข้าใจปรากฏการณ์ในบริบทธรรมชาติ โดยเน้นมุมมององค์รวม คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและความหมายที่บุคคลสร้างขึ้นจากประสบการณ์ชีวิต (Lincoln & Guba, 1985; Bogdan, 2007; Merriam, 2009) แนวคิดเรื่อง “กระบวนการค้นหาคำตอบ” หมายถึงกรอบความคิดที่ใช้ในการมองและตีความโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งส่งผลต่อแนวทาง วิธีคิด และกระบวนการวิจัยของนักวิจัย (Patton, 1978) การวิจัยเชิงตีความ มุ่งเข้าใจความหมายที่ซ่อนอยู่ในพฤติกรรมและประสบการณ์ของผู้คน โดยเน้นการทำความเข้าใจวิธีที่บุคคลสร้างความหมายต่อเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (Gallagher, 1991) ทั้งนี้ การตีความต้องอาศัยการพิจารณาบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมโดยรอบ (Erickson, 1986) แม้ผลการวิจัยเชิงตีความจะไม่สามารถสรุปอ้างอิงเชิงสถิติได้โดยตรง แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้เหมาะสม ผู้วิจัยกำหนดกระบวนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในสถานศึกษา

การวิจัยระยะนี้มุ่งศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่ใช้เป็นร่างในการพัฒนา “ปัจจัยและองค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ (Linstone and Turoff, 2002) เพื่อสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบ

1. เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1

ผู้ให้ข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิปริญญาเอก 2 คน, ผู้อำนวยการโรงเรียนเชี่ยวชาญ 2 คน, นักวิชาการสาธารณสุขหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสุขภาพชุมชน 2 คน, ครูแนะแนวที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน 2 คน, ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ การล่วงละเมิด และสารเสพติด 2 คน

เครื่องมือวิจัย แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ และ 2) คำถามเกี่ยวกับปัจจัยและองค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความ

ร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Lincoln and Guba, 1985; Cohen et al., 2011) เพื่อสร้างคำถามตามวัตถุประสงค์ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ก่อนปรับปรุงและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขออนุญาตจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่งแบบสัมภาษณ์ล่วงหน้า นัดหมายวันเวลาสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรายบุคคล (ประมาณ 40 นาทีต่อคน) พร้อมบันทึกเสียงและถอดเทป จากนั้นสังเคราะห์และจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำไปใช้สร้างแบบสอบถามในรอบถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์เชิงซ้ำ เพื่อสังเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดของปัจจัยและองค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Miles, Huberman, and Saldaña, 2014)

2. เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2

ผู้ให้ข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมจำนวน 8 คน

เครื่องมือวิจัย แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ได้จากรอบแรก (Best and Kahn, 2006)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยนำตัวชี้วัดจากรอบแรกมาสร้างแบบสอบถามฉบับร่างจำนวน 77 ข้อ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ปรับปรุงให้เหลือ 50 ข้อ และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ การเก็บข้อมูล ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมซองตอบกลับ ได้รับคืนครบ 8 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range: IQR) เพื่อหาฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดเกณฑ์มัธยฐาน ≥ 3.50 และ $IQR \leq 1.50$ ถือว่ามีความเห็นสอดคล้องกัน (Hsu and Sandford, 2007) ผลการวิเคราะห์รอบนี้พบว่าค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.0 และ IQR เท่ากับ 1.0

3. เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3

ผู้ให้ข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมจำนวน 8 คน

เครื่องมือวิจัย แบบสอบถามฉบับเดิมจากรอบที่ 2 โดยเพิ่มเติมข้อมูลค่ามัธยฐาน (Mdn) ค่าพิสัยควอไทล์ (I.R.) และระดับความคิดเห็นจากรอบที่แล้ว เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันหรือปรับคำตอบของตนเอง (Okoli and Pawlowski, 2004)

การเก็บข้อมูล ดำเนินการเช่นเดียวกับรอบที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) และค่าฐานนิยม กำหนดว่าหากส่วนต่างระหว่างมัธยฐานและฐานนิยม ≤ 1.00 ถือว่ามีฉันทามติ (Schmidt, 1997) ผลการวิเคราะห์พบว่ามัธยฐานเท่ากับ 4.0, IQR เท่ากับ 1.0 และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมเท่ากับ 0 แสดงถึงความสอดคล้องสูงของความคิดเห็น

ผลจากรอบที่ 3 นำไปใช้จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้วิเคราะห์องค์ประกอบและอิทธิพลของปัจจัยต่อความปลอดภัยในสถานศึกษาในระยะต่อไป

ระยะที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบและอิทธิพลของปัจจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิจัยระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบของปัจจัยที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย การล่องละเมิดทางเพศ การใช้ความรุนแรง และการใช้สารเสพติดของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการบริหารต่อไป โดยใช้ เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบ ตามหลักของ Hair et al. (1998)

1. การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอนที่มีการแบ่งชั้นตามบทบาทผู้มีส่วนร่วม (ผู้อำนวยการสถานศึกษา, ครูแนะแนว, ผู้ปกครองนักเรียน) ซึ่งขนาดตัวอย่างรวมกำหนดเป็น 500 คน โดยใช้หลัก 1:10 สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Hair et al., 1998). การจัดสรรตัวอย่างต่อชั้นทำแบบสัดส่วนตามขนาดประชากร: ผู้อำนวยการ 233 คน, ครูแนะแนว 34 คน, ผู้ปกครอง 233 คน. ในทางปฏิบัติได้สุ่มเลือกหน่วยระดับภูมิภาคและโรงเรียนเป็นขั้นตอนแรก แล้วสุ่มหน่วยบุคคลภายในโรงเรียนที่ถูกเลือก จนได้จำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนด.

2. เครื่องมือวิจัย เครื่องมือแบ่งเป็น 2 ฉบับ 1) แบบสอบถามวิเคราะห์องค์ประกอบ แบ่งเป็น ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์) ตอนที่ 2 แบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่า IOC = 1.0 ทุกข้อ และทดสอบความเชื่อมั่นด้วย Alpha Coefficient (Cronbach, 1951) ในกลุ่มทดลอง 30 คน ได้ค่า 0.900 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมซองติดแสตมป์ให้ผู้ตอบส่งกลับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 500 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติความถี่ และร้อยละ 2) ข้อมูลมาตราส่วน 5 ระดับคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลตามเกณฑ์ 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ใช้ Principal Component Analysis พร้อมหมุนแกนแบบ Orthogonal ตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ด้วย Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity โดยเลือกองค์ประกอบที่ Eigenvalue > 1.00 และ Factor Loading > 0.50 (Comrey & Lee, 1992) 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามด้วย Pearson's Correlation Coefficient (rxy) แปลความหมายตามเกณฑ์ของ บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์ (2553) และคำนวณ Coefficient of Determination (CD) เพื่อประเมินความผันแปรร่วมระหว่างตัวแปร 4) พัฒนารูปแบบการบริหารและพยากรณ์ตัวแปรตามด้วย Stepwise Multiple Regression Analysis

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 เป็นการยกย่อง นำเสนอ และประเมินคุณภาพรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน, ศึกษานิเทศก์ 2 คน, ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาเอก และตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป 2 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ศึกษา 2.1) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ร่วมสมัย และสื่อออนไลน์ ด้านความร่วมมือและกระบวนการทำงาน ด้านการนำความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ด้านนิเวศวิทยาภายในและภายนอก ด้านแนวปฏิบัติการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านแนวปฏิบัติจากสังคม หลักการความร่วมมือและองค์ประกอบความร่วมมือ (วัตถุประสงค์ โครงสร้าง กิจกรรม การติดตามและประเมินผล ตัวชี้วัดความสำเร็จ และการสะท้อนผล) 2.2) เกณฑ์ประเมิน ความเหมาะสม ครอบคลุมองค์ประกอบ การใช้ถ้อยคำ การจัดลำดับเนื้อหา และความเหมาะสมกับบริบท, ความเป็นไปได้ ความสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง การมีทรัพยากรเพียงพอ และความคุ้มค่า, ความสอดคล้อง สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ บริบทโรงเรียน ชุมชน และองค์ประกอบแต่ละด้าน, ความเป็นประโยชน์ ผลดีต่อโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา นักเรียน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน

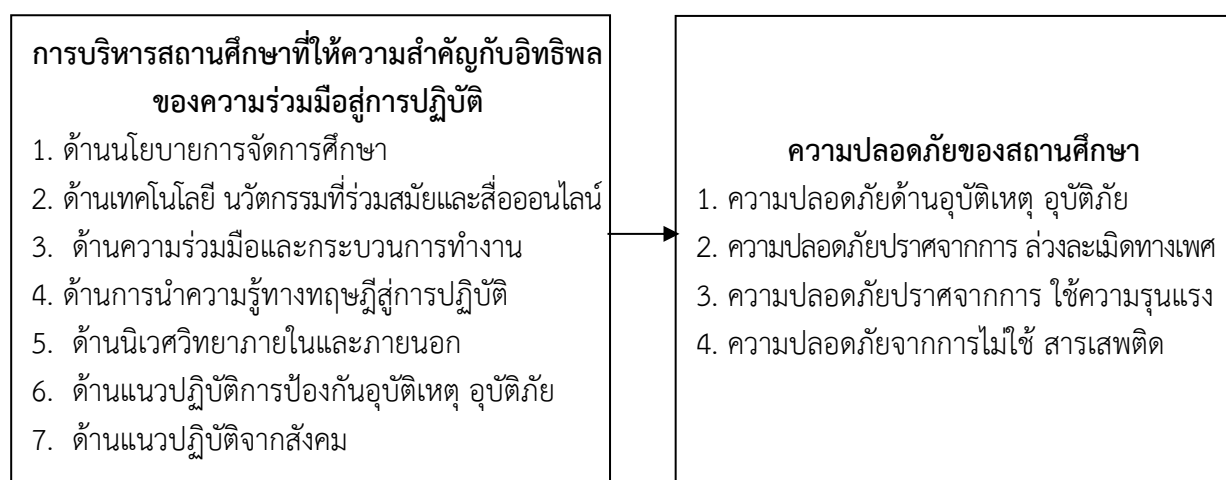
3. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมิน Rating Scale 5 ระดับ จำนวน 3 ด้าน รวม 15 ข้อ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่า IOC = 1.0 ทุกข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดส่งแบบประเมินทางไปรษณีย์ พร้อมซองเปล่าติดแสตมป์ให้ส่งกลับ, ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ คิดเป็น 100%

5. การวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย, วิเคราะห์เชิงตีความร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ของผลการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยกำหนดกรอบในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยและองค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 50 ข้อ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนควรมีผู้บริหาร ครู และบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเรียนรู้และเลียนแบบ พร้อมทั้งส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครอบครัวและนักเรียน เพื่อพัฒนาพฤติกรรม การสื่อสาร และความรับผิดชอบทางสังคม อีกทั้งสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และเคารพกันทั้งในบ้านและโรงเรียนการดำเนินงานควรยุติพฤติกรรมรุนแรงโดยคำนึงถึงรากเหตุทางวัฒนธรรม และส่งเสริมความรู้เรื่องเพศ ความเสมอภาค และผลกระทบจากสื่อ เกมออนไลน์ พร้อมฝึกทักษะการสื่อสาร การควบคุมอารมณ์ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจด้วยตนเอง โรงเรียนควรใช้เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน และสื่อผสมร่วมสมัยในการสร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย พัฒนาภาวะผู้นำ และเสริมสร้างความเข้าใจในการป้องกันภัยสังคม นอกจากนี้ โรงเรียนและครอบครัวควรร่วมกันสร้างความมั่นคง ปลูกฝังความรู้เรื่องพิษภัยของสุรา ยาเสพติด การพนัน และพฤติกรรมเสี่ยง พ่อแม่ควรเป็นเพื่อน โค้ช และที่ปรึกษาที่ดีของลูก ร่วมอบรมสั่งสอน และเป็นแบบอย่างของการเคารพกันโดยไม่ใช้ความรุนแรง ภายในโรงเรียนควรมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน มีโครงสร้างงาน ตัวชี้วัด และข้อตกลงร่วมในการวางแผน กิจกรรม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การป้องกันภัยธรรมชาติ อุบัติภัย และอุบัติเหตุจากโครงสร้างอาคาร รวมถึงมาตรการรักษาความปลอดภัยในการพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมกับการเรียนรู้ พร้อมส่งเสริมสุขภาพจิต การคิดเชิงบวก และการเรียนรู้เพศศึกษาอย่างเหมาะสม การจัดการเรียนรู้ควรเน้นการแก้ปัญหาสังคมเป็นฐาน พร้อมระบบเพื่อนช่วยเพื่อนและพี่ช่วยน้องความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนควรดำเนินงานอย่างสมัครใจ เสียสละ และรับผิดชอบต่อร่วมกัน โดยมีกิจกรรมร่วมมือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถ เรียนรู้จากต้นแบบความดี และสร้างเครือข่ายสนับสนุนความปลอดภัยในโรงเรียนและชุมชน การใช้หลักจิตวิทยา พัฒนาทักษะชีวิต และกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้การประเมินผลและสะท้อนผลการปฏิบัติงานยังช่วยปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่า องค์ประกอบความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านนโยบายการจัดการศึกษา มี 7 ตัวแปร 2) องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ร่วมสมัย และสื่อออนไลน์ มี 4 ตัวแปร 3) องค์ประกอบด้านความร่วมมือและกระบวนการทำงาน มี 6 ตัวแปร 4) องค์ประกอบด้านการนำความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ มี 7 ตัวแปร 5) องค์ประกอบด้านนิเวศวิทยาภายในและภายนอก มี 8 ตัวแปร 6) องค์ประกอบด้านแนวปฏิบัติการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย มี 5 ตัวแปร 7) องค์ประกอบด้านแนวปฏิบัติจากสังคม มี 13 ตัวแปร

ผลการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือ สู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความปลอดภัยในโรงเรียนมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านนโยบายการจัดการศึกษา ($Beta = 0.351$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้าน

เทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อออนไลน์ (Beta = 0.332) ส่วน ด้านความร่วมมือและกระบวนการทำงาน (Beta = 0.140) และ ด้านนิเวศวิทยาภายในและภายนอก (Beta = 0.135) มีอิทธิพลในระดับปานกลาง

3. ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือ สู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปผลการประเมินและนำเสนอรูปแบบ สรุปได้ดังนี้ 1) องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1.1) องค์ประกอบด้านนโยบายการจัดการศึกษา 1.2) องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ร่วมสมัย และสื่อออนไลน์ 1.3) องค์ประกอบด้านความร่วมมือและกระบวนการทำงาน 1.4) องค์ประกอบด้านการนำความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ 1.5) องค์ประกอบด้านนิเวศวิทยาภายในและภายนอก 1.6) องค์ประกอบด้านแนวปฏิบัติการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย 1.7) องค์ประกอบด้านแนวปฏิบัติจากสังคม 2) กระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนว และผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน มีความเข้าใจ ดังนี้ 1) หลักการความร่วมมือ 2) เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างการทำงาน 4) กิจกรรมบนความร่วมมือ 5) การติดตามประเมินผล 6) ตัวชี้วัดความสำเร็จ 7) การสะท้อนผล รูปแบบความร่วมมือที่เกิดขึ้นนั้น มีลักษณะผสมผสานความร่วมมือแบบพันธมิตรและการมีส่วนร่วมเครือข่ายตามความสามารถของตนและจากบุคคลต้นแบบใน ชุมชน ด้วยเหตุที่เกิดจากการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมสร้างของคนในชุมชน โดยไม่ได้รับการสั่งการจาก ภายนอกและนำข้อมูลการวิเคราะห์ที่ได้มาร่วมวิเคราะห์เชิงตีความอีกรอบ ร่วมกับ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือของการวิจัยมากยิ่งขึ้น ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือ สู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยและองค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ สามารถจำแนกเป็นองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 2) การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกของครอบครัวและโรงเรียน 3) การจัดกิจกรรมและนโยบายความร่วมมือเชิงรุกระหว่างบ้าน-วัด-โรงเรียน 4) การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและความปลอดภัยของนักเรียน และ 5) การบริหารจัดการตามวงจรคุณภาพ PDCA และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษามีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบระหว่างการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การดูแลนักเรียน และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดระบบนิเวศของ Bronfenbrenner (1979) ที่อธิบายว่าพฤติกรรมและความปลอดภัยของเด็กเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบจุลภาค เช่น ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อน กับระบบมหภาค เช่น นโยบายและวัฒนธรรมทางสังคม งานของบุญเลี้ยง จอดนอก (2561) สนับสนุนผลการวิจัยนี้ โดยพบว่า “รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของครูและผู้ปกครอง” มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเฉพาะปัจจัยด้านนโยบายและการจัดการศึกษา ซึ่งสามารถพยากรณ์ความปลอดภัยได้ร้อยละ 26.5 และเพิ่มเป็นร้อยละ 40.7 เมื่อรวมกับปัจจัยด้านเทคโนโลยีและกระบวนการความร่วมมือ ทั้งนี้สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยที่พบว่าโรงเรียนที่ดำเนินงานตามวงจร PDCA และมีการประเมินร่วมระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชนจะมีความปลอดภัยสูงขึ้น นอกจากนี้ สุชีรา ใจหวัง และจันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ (2561) พบว่าการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดเขตมัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการจัดสิ่งแวดล้อมและบริการความปลอดภัย สอดคล้องกับผลวิจัยนี้ที่ระบุว่าโรงเรียนมีการตรวจสอบอาคาร ป้องกันภัยธรรมชาติ และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย เช่นเดียวกับ กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ที่รายงานว่าการบริหารด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและระบบดูแลนักเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือเชิงบูรณาการ ผลวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานของช่อจิต หรั่งศิริ และคณะ (2560) ที่ชี้ว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจและบรรยากาศความปลอดภัยในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมปลอดภัยของนักเรียนมากที่สุด โดยเฉพาะการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และการมีระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของความร่วมมือภายในโรงเรียน แนวคิดของธีร วุฒิ นิลเพ็ชร (2561) ยังชี้ให้เห็นว่าการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวควรเน้นการปลูกฝังคุณธรรม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการเลียนแบบพฤติกรรมเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่เสนอให้ครอบครัวมีบทบาทเป็นเพื่อน โค้ช และที่ปรึกษา พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างที่ไม่ใช้ความรุนแรง ด้านเทคโนโลยี นภาพรณ อาชาเพชร (2560) แนะนำให้ใช้แอปพลิเคชัน เช่น ReThink และ StopIt เพื่อป้องกันการรังแกทางไซเบอร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยนี้ที่ชี้ว่าโรงเรียนควรใช้สื่อดิจิทัลและสื่อผสมร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยทางสังคมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของนักเรียน นอกจากนี้ เฉลิมศักดิ์ บุญนา และคณะ (2560) พบว่าการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถลดความรุนแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง “บ้าน-วัด-โรงเรียน” ที่งานวิจัยนี้เสนอให้เป็นกลไกพันธมิตรความร่วมมือในการสร้างความปลอดภัยเชิงชุมชน เมื่อพิจารณาในเชิงทฤษฎี ผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีระบบนิเวศของ Bronfenbrenner ที่มองว่าความปลอดภัยของนักเรียนเป็นผลจากการเชื่อมโยงระหว่างระบบจุลภาคและมหภาค และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura ที่เน้นอิทธิพลของการเรียนรู้ผ่านแบบอย่างจากครูและผู้ปกครอง รวมถึงแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนปลอดภัย โดยสรุป ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า “ความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา” มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความปลอดภัยในทุกมิติ ทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม โดยเฉพาะเมื่อมีการบูรณาการระหว่าง นโยบาย เทคโนโลยี กระบวนการเรียนรู้ และครอบครัว-ชุมชน การสร้างโรงเรียนปลอดภัยจึงควรมุ่งพัฒนา “วัฒนธรรมองค์กรแห่งความร่วมมือ” ที่ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืนในระบบการศึกษาไทย

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่องละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสามารถแบ่งองค์ประกอบสำคัญได้ 7 ด้าน ดังนี้ 1) นโยบายการจัดการศึกษา (7 ตัวแปร) เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดกรอบและแนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัย (บุญเลี้ยง จอดนอก, 2561; พรพจน์ โสภา และคณะ, 2566) 2) เทคโนโลยี นวัตกรรมร่วมสมัย และสื่อออนไลน์ (4 ตัวแปร) สนับสนุนการสื่อสารและการจัดการความปลอดภัยที่ทันสมัย (นภาพรณ อาชาเพชร, 2560; เติชินท์พัฒน์ โชติวัชรธนานนท์, 2567) 3) ความร่วมมือและกระบวนการทำงาน (6 ตัวแปร) การทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทำให้การบริหารความปลอดภัยมีประสิทธิภาพ 4) การนำความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ (7 ตัวแปร) การบูรณาการทฤษฎีด้านความปลอดภัยสู่การปฏิบัติจริงช่วยปรับพฤติกรรมและมาตรการภายในโรงเรียน (ช่อจิต หรั่งศิริ และคณะ, 2560) 5) นิเวศวิทยาภายในและภายนอก (8 ตัวแปร) สิ่งแวดล้อมและบริบททางกายภาพของโรงเรียนมีผลต่อพฤติกรรมและความปลอดภัยของนักเรียน 6) แนวปฏิบัติการ

ป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ (5 ตัวแปร) การจัดทำมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยต่าง ๆ เป็นกลยุทธ์สำคัญ 7) แนวปฏิบัติจากสังคม (13 ตัวแปร) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน และภาครัฐช่วยให้ความปลอดภัยยั่งยืน (เฉลิมศักดิ์ บุญนา และคณะ, 2560) งานวิจัยก่อนหน้านี้สนับสนุนว่าการร่วมมือระหว่างองค์กรชุมชนและภาครัฐสามารถจัดรูปแบบเป็นสังการ หุ่นส่วน และพันธมิตร โดยปัจจัยที่สัมพันธ์กับความร่วมมือ ได้แก่ อัตลักษณ์ นโยบาย และโครงสร้างทางสังคม (เฉลิมศักดิ์ บุญนา และคณะ, 2560) นอกจากนี้ พฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนสัมพันธ์กับแรงจูงใจ บรรยากาศในโรงเรียน และความรู้ด้านความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการนำทฤษฎีสู่ปฏิบัติและนิเวศวิทยาภายใน (ช่อจิต หรั่งศิริ และคณะ, 2560) บทบาทของเทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์และอุบัติเหตุภายในโรงเรียน (นภาพรณ อาชาเพชร, 2560; เตชินท์พัฒน์ โชติวัชรธนานนท์, 2567) ขณะที่ความร่วมมือระหว่างบุคลากรและผู้ปกครองมีผลต่อการป้องกันความรุนแรง การล่วงละเมิด และการใช้สารเสพติด (บุญเลี้ยง จอดนอก, 2561; พรพจน์ โสภา และคณะ, 2566) การบูรณาการผู้ปกครองและชุมชนกับมาตรการภายในโรงเรียนช่วยสร้างเครือข่ายความปลอดภัยอย่างยั่งยืนสรุปแล้ว การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนควรมุ่งเน้นการบูรณาการ นโยบาย เทคโนโลยี กระบวนการทำงาน สิ่งแวดล้อม และความร่วมมือกับครอบครัว-ชุมชน การใช้ ICBA Model และนวัตกรรมดิจิทัลเป็นเครื่องมือเสริม ทำให้การจัดการความปลอดภัยมีประสิทธิภาพ ทันสมัย และยั่งยืน (บุญเลี้ยง จอดนอก, 2561; เฉลิมศักดิ์ บุญนา และคณะ, 2560; ช่อจิต หรั่งศิริ และคณะ, 2560).

ผลการวิจัยชี้ว่า การสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย การล่วงละเมิดทางเพศ การใช้ความรุนแรง และการป้องกันสารเสพติด มี ปัจจัยสำคัญสูงสุดคือด้านนโยบายการจัดการศึกษา รองลงมาคือ เทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อออนไลน์ ส่วนด้านความร่วมมือและกระบวนการทำงาน และ นิเวศวิทยาภายใน-ภายนอก มีอิทธิพลระดับปานกลาง ผลนี้สะท้อนว่าการมีกรอบนโยบายชัดเจน การกำหนดมาตรฐาน กฎระเบียบ และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน (เฉลิมศักดิ์ บุญนา, 2560) งานวิจัยของเฉลิมศักดิ์ บุญนา (2560) พบว่ารูปแบบความร่วมมือระหว่างองค์กรชุมชนและภาครัฐแบบหุ้นส่วนและพันธมิตรมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการมีโครงสร้างและความร่วมมือชัดเจนช่วยลดความรุนแรงและเพิ่มความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ นอกจากนี้ การศึกษาของช่อจิต หรั่งศิริ (2560) ชี้ว่าแรงจูงใจด้านความปลอดภัยและบรรยากาศในโรงเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน แสดงให้เห็นว่านโยบายและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ปลอดภัยมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน บทบาทของ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีอิทธิพลสูงต่อการป้องกันปัญหาความรุนแรงทั้งในโลกจริงและโลกออนไลน์ (นภาพรณ อาชาเพชร, 2560) และสนับสนุนการจัดการความปลอดภัยอย่างทันสมัย (บุญเลี้ยง จอดนอก, 2561) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบุคลากร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นกลไกที่เสริมความปลอดภัยในโรงเรียน (พรพจน์ โสภา และคณะ, 2566) แม้อิทธิพลของ นิเวศวิทยาภายในและภายนอก จะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ปรับปรุงอาคารสถานที่ และลดความเสี่ยงด้านสังคมรอบโรงเรียน (กุลชญา ชื่นเล็ก และ พรศักดิ์ สุจริตรักษ์, 2567) สรุปได้ว่า นโยบายการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด รองลงมาคือ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่วนความร่วมมือและกระบวนการทำงาน รวมถึงนิเวศวิทยาภายใน-ภายนอก เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ การบูรณาการทั้งสี่ด้านนี้ช่วยให้การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนมีประสิทธิภาพครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม

3. ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของความร่วมมือสู่การปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้านการล่วงละเมิดทางเพศ ด้านการใช้ความรุนแรง และด้านสารเสพติด

ติด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) นโยบายและการจัดการศึกษา โรงเรียนมีนโยบายชัดเจนและดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA อย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อความปลอดภัยและการลดปัญหาความรุนแรงและสารเสพติด (บุญเลี้ยง จอดนอก, 2561) 2) เทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อออนไลน์ การใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร ติดตามมาตรการความปลอดภัย และป้องกันปัญหาเช่น การรังแกทางไซเบอร์ (นภาพรณ อาษาเพชร, 2560; เตชินท์พัฒน์ โชติวัชรนันท์, 2567) 3) ความร่วมมือและกระบวนการทำงาน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียนทำงานร่วมกันตามหลักความร่วมมือแบบสมัครใจ เสียสละ และรับผิดชอบร่วมกัน (เฉลิมศักดิ์ บุญนา และคณะ, 2560) 4) การนำความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ – บุคลากรนำแนวทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยไปปรับใช้ในสถานศึกษา (ช่อจิต หรั่งศิริ และคณะ, 2560) 5) นิเวศวิทยาภายในและภายนอก การจัดสภาพแวดล้อมปลอดภัยทั้งภายในและรอบโรงเรียน เช่น การติดป้ายเตือนและประเมินความเสี่ยง (กนกอร อุ่นสถานนท์, 2563; กุลชญา ชั้นเล็ก & พรศักดิ์ สุจริตรักษ์, 2567) 6) แนวปฏิบัติการป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติภัย ประเมินความเสี่ยง วางแผนป้องกัน และอบรมบุคลากรและนักเรียนให้มีทักษะด้านความปลอดภัย 7) แนวปฏิบัติจากสังคม – ทำงานร่วมกับชุมชน สร้างแบบอย่าง และเครือข่ายสนับสนุนความปลอดภัย (ธีรวุฒิ นิลเพชร, 2561) กระบวนการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยมีลำดับชัดเจน ได้แก่ 1) หลักการความร่วมมือ สมัครใจ เข้าใจ ยอมรับ เสียสละ ร่วมคิดร่วมทำ และรับผิดชอบอย่างเท่าเทียม 2) วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความปลอดภัยให้บุคลากรและนักเรียน 3) โครงสร้างการทำงาน แบ่งงานชัดเจน เช่น บริหาร นโยบาย การประสานงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ พร้อมบันทึกข้อตกลงร่วม 4) กิจกรรมบนความร่วมมือ ตรวจสอบและประเมิน วางแผน ออกแบบ ระดมความคิด จัดลำดับความสำคัญ ดำเนินตามแผน และประเมินผล 5) การติดตามประเมินผลและตัวชี้วัด ใช้ข้อมูลจริงจากสถานศึกษาและนักเรียนสะท้อนผลการดำเนินงาน 6) การสะท้อนผล นำผลประเมินมาปรับปรุงกระบวนการและกิจกรรมให้ต่อเนื่องผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานของ สุชีรา ใจหวั่ง และ จันทรีศรี ภูติอริวัฒน์ (2561) ที่เน้นความร่วมมือแบบองค์กรระหว่างครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง และสอดคล้องกับ นภาพรณ อาษาเพชร (2560) ที่ชี้ว่าการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยป้องกันปัญหาความรุนแรงในยุคดิจิทัล สรุปได้ว่า การสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือแบบองค์กรรวม ผสานนโยบาย เทคโนโลยี การจัดกระบวนการทำงาน สิ่งแวดล้อม และการทำงานร่วมกับชุมชน ซึ่งช่วยให้การป้องกันอุบัติเหตุ ความรุนแรง และสารเสพติดมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยมีข้อค้นพบเกี่ยวกับความใหม่ขององค์ความรู้นี้ อยู่ที่ “การเชื่อมโยงเชิงระบบระหว่างความร่วมมือกับความปลอดภัยในโรงเรียน” ต่างจากงานเดิมที่มักเน้นเพียง “การมีส่วนร่วมทั่วไป” หรือ “มาตรการความปลอดภัยเชิงกายภาพ” โมเดลนี้สร้าง “วงจรความร่วมมือ-สะท้อนผล-ปรับปรุง” ที่ทำให้ความปลอดภัยกลายเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการบริหารเชิงความสัมพันธ์ ไม่ใช่เพียงผลของกฎระเบียบ ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม หรือคู่มือการดำเนินงานด้านความปลอดภัย สามารถอ้างอิงข้อมูลจากรูปแบบความร่วมมือเพื่อกำหนดตัวชี้วัดและสร้างกรอบแนวทางพัฒนา รวมถึงจัดกิจกรรมแยกตามเป้าหมาย เช่น การป้องกันการละเมิดทางเพศ ลดความรุนแรง และป้องกันการใช้สารเสพติด

1.2 ปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหาความปลอดภัยมาจากองค์ประกอบภายในบุคคล ดังนั้นควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือบนพื้นฐานการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยเริ่มจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เช่น ครอบครัว กระบวนการทำงาน ความรู้ กลยุทธ์ แนวทางการจัดกิจกรรม เทคโนโลยี นวัตกรรม และสภาพแวดล้อมภายนอก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลลัพธ์จากการนำรูปแบบความร่วมมือไปใช้ในระยะเวลา 1–3 ปี ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ว่าการสร้างเครือข่ายการทำงานเป็นทีมตามรูปแบบนี้สามารถสร้างประสิทธิผลและเพิ่มความปลอดภัยให้ผู้เรียนได้เพียงใด

2.2 การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างบุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง การละเมิดทางเพศ และการใช้สารเสพติด โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด วางแผน ตัดสินใจ ดำเนินกิจกรรม และประเมินผล เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร อุ่นสถานนท์. (2563). *การบริหารสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลชญา ชื่นเล็ก, พรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2567). *การจัดสภาพแวดล้อมปลอดภัยในโรงเรียน*. วารสารวิชาการศึกษา, 12(1), 45–60.
- เฉลิมศักดิ์ บุญนา. (2560). *ความร่วมมือระหว่างชุมชนและภาครัฐเพื่อความปลอดภัยในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- ช่อจิต หรั่งศิริ. (2560). *แรงจูงใจและบรรยากาศความปลอดภัยในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภูมิ นิลเพชร. (2561). *การป้องกันความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพรณ อาชาเพชร. (2560). *การใช้เทคโนโลยีเพื่อป้องกันการรังแกทางไซเบอร์ในโรงเรียน*. วารสารเทคโนโลยีการศึกษา, 8(2), 25–40.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การพัฒนาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยทางการศึกษา*. วารสารวิจัยการศึกษา, 5(1), 22–33.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2553). *สถิติสำหรับงานวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลี้ยง จอดนอก. (2561). *รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อความปลอดภัยในโรงเรียน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- พรพจน์ โสภา. (2566). *การพัฒนาทักษะการใช้ข้อมูลและการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2559). *การบริหารสถานศึกษายุคใหม่: การมีส่วนร่วมและความร่วมมือ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2560). *รายงานสถานการณ์สุขภาพและความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *คู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัย*. กรุงเทพฯ: สพฐ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *รายงานผลการประเมินสถานศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สพฐ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *ข้อมูลสถิติและบริบทความปลอดภัยในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สพฐ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานสถานการณ์การศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุชีรา ใจหวัง, จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์. (2561). *การสร้างความร่วมมือในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัย*. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 15(1), 33–50.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Best, J., & Kahn, J. V. (2006). *Research in education* (10th ed.). Pearson.

- Bogdan, R. C., & Biklen, S. K. (2007). *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods* (5th ed.). Pearson.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education* (7th ed.). Routledge.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th ed.). Pearson.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- Erickson, F. (1986). Qualitative methods in research on teaching. In M. C. Wittrock (Ed.), *Handbook of research on teaching* (3rd ed., pp. 119–161). Macmillan.
- Gallagher, S. (1991). *Hermeneutics and education*. State University of New York Press.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (1998). *Multivariate data analysis* (5th ed.). Prentice-Hall.
- Hsu, C.-C., & Sandford, B. A. (2007). The Delphi technique: Making sense of consensus. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 12(10), 1–8.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage.
- Linstone, H. A., & Turoff, M. (2002). *The Delphi method: Techniques and applications*. Addison-Wesley.
- Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldaña, J. (2014). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook* (3rd ed.). Sage.
- Okoli, C., & Pawlowski, S. D. (2004). The Delphi method as a research tool: An example, design considerations and applications. *Information & Management*, 42(1), 15–29. <https://doi.org/10.1016/j.im.2003.11.002>
- Patton, M. Q. (1978). *Utilization-focused evaluation*. Sage.
- Schmidt, R. C. (1997). Managing Delphi surveys using nonparametric statistical techniques. *Decision Sciences*, 28(3), 763–774. <https://doi.org/10.1111/j.1540-5915.1997.tb01330>